

Cím **Bevezetés a designelméletbe**

Kódok B-DK-404

Hirdető Future School

Környezet **Tantermi / Stúdió, műterem vagy műhely / Külső helyszín / Online**

Alapadatok						
Kurzus típusa	Kredit	Kontaktóra	Otthoni munkaóra	Tantárgy típusa	Félév	Melyik tantárgy része?
Gyakorlat	5	24 / félév	2,5 óra /hét	kötelező	2026/I. tavasz	Bevezetés a designelméletbe

Ajánlás

A kurzus olyan hallgatóknak szól, akik érdeklődnek a design elméleti vonatkozásai iránt és nyitottak arra, hogy a hetente olvasandó szövegeken és az órai diskurzuson keresztül közösen gondolkozunk a tervezés társadalmi, technológiai és kulturális összefüggéseiről.

Rövid leírás

A kurzus során a designelmélet tág kérdéskörével foglalkozunk. Szakirodalmak és designtörténeti példák értelmezésével kerülünk közelebb a designelmélet alapfogalmaihoz. A kurzus egyaránt fókuszál designkutatás módszertanára, annak funkcióira és történetére.

Az órák célja, hogy a hallgatók megismerjék az interdiszciplináris érdeklődési terület történetét és főbb kortárs tendenciáit. A félév végén a hallgatók ennek megfelelően ismerni fogják a designelmélet legalapvetőbb fogalmait, és legfontosabb kutatási területeit. Három nagyobb témacsoportot érint a kurzus a félév során:

Designelmélet-történet, DE és kultúratudományok (Hoghart, Williams, Mithcell) 2. – 4. órák

Designelmélet és designtörténet viszonya (Pevsner, Papanek, Colomina-Wigley) 5. – 7. órák

Kortárs designelméleti szövegek (Highmore, Highmore, Julier) 7. – 9. órák

Oktatók			
Oktató neve	Oktató elérhetősége	BIO	Fogadóóra
dr. Szentpéteri Márton	szem@mome.hu	Esztétörténész, designkultúra-kutató; a MOME Phd képzésének programvezetője	előzetes egyeztetés alapján
Óze Sándor	ifjoze@gmail.com	doktorandusz, óraadó	előzetes egyeztetés alapján

Félév menete			
A kurzus formátuma		Órarendi időpontok	
szeminárium		Hétfő 10:00	
Az egyes foglalkozások jellege és ütemezésük, tanári közreműködés jelölése			
Hetek	Dátum	Heti tartalom	Műhely/speciális terem
1	február 16.	Tárgyéletrajz mint módszer + bemutató alkalom, prezentációs-időpontok fixálása	
2	február 23.	Designelmélet alapjai – Richard Hoggart: The uses of literacy	
3	március 2.	Designelmélet alapjai – Raymond Williams: Culture is ordinary	
4	március 9.	Designelmélet alapjai – W.J.T. Mitchell: There are no visual media	
5	március 16.	Designelmélet és designtörténet viszonya – Nikolaus Pevsner: Modern formatervezés úttörői	
6	március 23.	Designelmélet és designtörténet viszonya – Victor Papanek: Design for the real world	
7	március 30.	Designelmélet és designtörténet viszonya – Colomina–Wigley: Good design is an anesthetic	
8	április 6.	<i>nincs óra – nemzeti ünnep</i>	
9	április 13.	Kortárs designelmélet – Ben Highmore: Komódista Kiáltvány	
10	április 20.	Kortárs designelmélet – Ben Highmore: Taste and Attunement	
11	április 27.	Kortárs designelmélet – Julier, Guy. "Getting Back to the Discipline: Design and Design Culture Studies	
12	május 4.	Záróalkalom, szigorlat átbeszélése, esetleges pótlások	

Kurzusteljesítés feltételei, követelmények és értékelés				
A hallgatók tennivalói, feladatai				
Követelmény, beadandó munka	Értékelés módja	Értékelés szempontjai	Leadási határidő, alkalom	Súly az érdemjegyben
Órai prezentációk	szóbeli visszajelzés	-tartalom: a prezentációban megjelennek az órán hallott/olvasott gondolatok és ezek kritikái/saját értelmezései -forma: prezentáció vizuális minősége, összeszedettsége	minden alkalommal különböző hallgatók	50%

Órai szövegösszefoglalók	szöveges visszajelzés	-az összefoglaló rekonstruálja az olvasott szöveg gondolati ívét és képes kérdést megfogalmazni a szöveg témájával kapcsolatban -összeszedettség, szövegminőség	minden alkalom minden hallgató, kivéve aki az adott órán prezentál	50%

Jegyzetek és irodalom

Kötelező irodalom

Hoggart, R. (1957). Tájékp alakokkal – a szín . In *Művelődés, gondolkodás, szokások: Az angol munkásosztály – belülről* (Göncz Árpád, ford.). Budapest: Gondolat. 1975 (pp. 27–55)

elérhető a kurzus drive-jában

Williams, R. (1958). Culture is ordinary. In *Culture and Society: 1780-1950*. London

elérhető itt:

https://www.people.iup.edu/sherwood/Courses/ENGL480S06/Documents/Williams_Culture_Is_Ordinary.pdf

Mitchell, W. J. T. (2005). There are no visual media. In *Journal of Visual Culture*, 4(2), 257–266.

elérhető itt:

https://monoskop.org/images/e/e2/Mitchell_WJT_2005_2007_There_Are_No_Visual_Media.pdf

Pevsner, N. (1936). Művészeti elméletek Morrístól Gropiusig (Falvai M., ford., pp. 11–32). In *A modern formatervezés úttörői*. Budapest: (pp.11-32), 1977

elérhető itt:

<https://digitalia.lib.pte.hu/hu/pub/pevsner-nikolaus-a-modern-formatervezes-uttoroi-gondolat-bp-1977-278>

Papanek, V. (1971). What is design? In *Design for the real world: Human ecology and social change*. New York, NY: Pantheon Books. (pp.23-42)

elérhető itt:

https://monoskop.org/images/f/f8/Papanek_Victor_Design_for_the_Real_World.pdf

Colomina, B., & Wigley, M. (2016). Good design is an anesthetic. In *Are We Human?: Notes on an Archaeology of Design* (pp.89-107). Zurich: Lars Müller Publishers.

elérhető itt:

https://fsv.cuni.cz/sites/default/files/uploads/files/Colomina%20Wigley%20Are%20We%20Human_2.pdf

Highmore, B. (2008). Komódista kiáltvány: a mesterséges világ designkultúrája. In *Disegno* (1/1). Moholy-Nagy Művészeti Egyetem, 2014

elérhető itt:

https://disegno.mome.hu/articles/Disegno_03_Ben-Highmore.pdf

Ben Highmore: Taste and Attunement

elérhető a kurzus drive-jában

Julier, Guy. "Getting Back to the Discipline: Design and Design Culture Studies." *Varietas Delectat: Research Cultures in Art and Design. 25th Anniversary of the Doctoral School*, szerk. Márton Szentpéteri, Moholy-Nagy Művészeti Egyetem, 2024, (pp.78–123.)

elérhető a kurzus drive-jában

Kurzus jegyzetei, prezentációi

+ The Country and The city doku

<https://www.youtube.com/watch?v=DV1krEyCgCM>

Ajánlott irodalom

Tanulási eredmények

Tudás	<p>1) Ismeri a szakterület és az itt kialakult különféle nézőpontok kialakulásának történetét.</p> <p>2) Átfogó ismeretei vannak a designelmélet alapfogalmaival és kutatási területeivel kapcsolatban.</p> <p>3) Jól tájékozódik a különféle kultúratudományok elmélettörténete és a designkultúra-tudomány elméleti tendenciáinak kapcsolatai között.</p>
Képesség	<p>1) Képes különbséget tenni a design elméleti vonatkozásaival foglalkozó különböző területek között.</p> <p>2) Képes önálló álláspontot kialakítani designelmülethez kötődő kérdésekben szaktörténeti ismeretekre építve.</p> <p>3) Érzékeli a designelméleti alapkutatások és azok eredményeinek alkalmazott felhasználása között a kapcsolatot,</p>
Attitűd	Elkötelezett saját szakterülete főbb tendenciáinak alapos megismerése és kritikája iránt.
Autonómia és felelősségvállalás	Mind egyéni, mind pedig közösségi munkafolyamatokban felelősen és szakszerűen képviseli saját szakterülete álláspontját.

Felmentés
Nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól.
A teljes vagy részleges felmentés részleteit az oktatóval és a szakvezetővel szükséges egyeztetni.

Tantervi kapcsolatok		
Tantárgy	Kapcsolódó kurzusok (párhuzamosságok)	Kurzus érdemjegy aránya a tantárgyban
-	-	-
A kurzus előfeltételei	Szabadon választott esetén sajátos előfeltételek:	Szabadon választhatóként felvehető?
-	-	Igen/Nem

Mesterséges intelligencia használatára vonatkozó irányelvek és szabályok a kurzusban
A mesterséges intelligencia egyetemi használatára a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Mesterséges Intelligencia és Plágiumszabályzata vonatkozik.

Alapanyagigény	Ki biztosítja?
Alapanyagigény 1...	Tech Park / Szak / Hallgató
Eszköz vagy anyagigény 2...	Tech Park / Szak / Hallgató

Egyéb információ, megjegyzések
-